ULKOMINISTERIÖ
Konsulipalvelut
KPA-20 Virpi Kankare

LAUSUNTO PC0TQ23U-22

1.10.2019

MÄÄRÄAIKA: 1.10.2019 klo 14

Ulkoasiainvaliokunnalle

Viite
Ulkoasiainvaliokunta 02.10.2019 klo 11:10 / E 73/2014 vp / Asiantuntijapyyntö

Asia
Ajankohtaista EU:n viisumiasioissa

Tähän lausuntoon on koottu lokakuussa 2019 ajankohtaisia EU:n viisumiasioita, joita kaikkia ei ole esitetty 18.7.2019 päivätyssä e-jatkokirjeessä.

Donbas-alueen passien tunnustamisesta viisuminmyönnössä
Venäjällä annettiin 24.4.2019 presidentin asetus, jonka myötä mahdollistettiin Venäjän passien myöntäminen helpotetulla menettelyllä Ukrainan Donetskin ja Luhanskin (Donbas) alueille asukkaille. Kesäkuun Eurooppa-neuvosto kiinnitti myös tilanteeseen huomiota todeten Venäjän menettelyn (Venäjän passien myöntäminen Ukrainan Donbas-alueen asukkaille) olevan Minskin sopimusten hengen vastainen. Päätelmissä todettiin niin ikään, että Eurooppa-neuvosto jatkaa tilanteen tarkastelua ja erilaisten vaihtoehtojen, ml. niiden Venäjän passien tunnustamatta jättäminen, jotka ovat Minskin sopimuksen vastaisia. EU:n toimet asiassa ovat vireillä.

Voimaan tulevat EU:n ja kolmansien maiden väliset lyhyttä oleskelua koskevat viisumivapaudet
Brasilian diplomaatti-, virka- ja tavallisia passeja koskevat tekniset päivitykset viisumivapaussopimuksiin julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 30.11.2018 ja ne tulivat voimaan 20 päivän kuluttua julkaisemisesta. Teknisen päivityksen sisältönä oli viisumivapaussopimuksien tekstiä siten, että viisumin voimassaoloaikaa muutettiin kolmesta kuukaudesta 90 päivään 180 päivän sisällä.

EU:n ja kolmansien maiden väliset lyhyttä oleskelua koskevat viisumivapausneuvottelut
Kosovon osalta vireillä olevissa viisumivapausneuvotteluissa ei ole neuvostossa tapahtunut muutoksia 12.7.2019 e-jatkokirjeen jälkeen. Kosovon viisumivapausprosessi on neuvoston harkittavana, ja Suomi EU:n neuvoston puheenjohtajana toimii neuvoston näkemysten mukaisesti. Euroopan parlamentti on vahvistanut oman kantansa komission vuonna 2016 antamaan esitykseen.

Turkin osalta vireillä olevissa viisumivapausneuvotteluissa ei ole tapahtunut muutoksia 12.7.2019 e-jatkokirjeen jälkeen.

EU:n ja kolmansien maiden väliset viisumihelpotussopimusneuvottelut
Kiina: EU:n ja Kiinan välisen vuonna 2013 alkaneen maahanmuutto ja liikkuvuus –vuoropuhelun osana alkoivat vuonna 2017 viisumihelpotussopimusneuvottelut ja neuvottelut yhteistyöstä laittoman maahanmuuton estämiseksi eli takaisinottosopimusneuvottelut. Kiinassa neuvotteluja hoitavat sisäministeriö ja ulkoministeriö, mikä monimutkaistaa neuvotteluprosessia. Viimeinen neuvottelukierros pidettiin syyskuussa 2018 eikä seuraavien neuvottelujen aikaa ole toistaiseksi sovittu.

Tunisia: EU:n ja Tunisian väliset viisumihelpotus- ja takaisinottosopimusneuvottelut alkoivat lokakuussa 2016, mutta viimeaikaiset neuvottelukierrokset eivät ole merkittävästi edistäneet asiaa.

Marokko ja Jordania: Vireillä olevissa viisumihelpotusneuvotteluissa Marokon ja Jordanian kanssa ei ole edetty. Molempien maiden kanssa on pidetty yksi neuvottelukierros joitakin vuosia sitten.

Valko-Venäjä: EU:n ja Valko-Venäjän välisten viisumihelpotussopimusneuvottelujen viimeistely on ollut vireillä keväästä 2019 lähtien. Tavoitteena on allekirjoittaa viisumihelpotussopimus lokakuun loppuun mennessä. Viisumihelpotussopimuksen voimaantulon edellytyksenä on takaisinottosopimuksen astuminen voimaan.

Cabo Verden viisumihelpotussopimuksen osalta on noussut esiin kysymys sopimuksen päivittämisestä 2.2.2020 voimaantulevaan uudistetun viisumisäännöstön vuoksi. Komissio on antanut sopimuksen päivittämiseksi esityksen neuvostolle, mutta asian käsittely neuvostossa on kesken.

EU:n viisumivastavuoroisuusmekanismi - viisumivastavuoroisuus Yhdysvaltojen viisumivapausohjelma Yhdysvallat: EU:n jäsenvaltioista viisumivelvollisuus Yhdysvaltoihin koskee Bulgariaa, Kroatiaa, Kyprosta, Puolaa ja Romaniaa. Komissio tekee yhdessä niiden kanssa viisumivastavuoroisuustyötä viisumivapauden saavuttamiseksi. Asia on ollut esillä viimeksi esillä EU-USA OSA-seniorivirkamieskokouksessa Brysselissä 26.9.2019. Yhdysvallat raportoi viiden maan antamien kyselylomakkeiden tuloksista seuraavassa kolmikantakokouksessa, mikä on todennäköisesti marraskuussa Brysselissä.

Uudistettu viisumisäännöstö eli Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1155, yhteisön viisumisäännöstön laatimisesta annetun asetuksen (EY) N:o 810/2009 (viisumisäännöstö) muuttamisesta
Uudistettu viisumisäännöstö julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 12.7.2019 ja sen soveltaminen alkaa 2.2.2020.

e-viisumiehdotus
Komission sähköistä viisumia eli e-viisumia koskevan toteutettavuustutkimuksen alustavat tulokset esiteltiin 28.9.2019 neuvoston viisumityöryhmässä. Tutkimuksesta käydään työryhmässä sisältökeskustelu sen jälkeen, kun tutkimus on jaettu jäsenvaltioille.

EU – yhtenäisen viisumin kaava (viisumitarra)
Yhtenäisestä viisumin kaavasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o1683/95 muuttamista koskeva asetus (EU) N:o 2017/1370 hyväksyttiin 4.7.2017. Jäsenvaltioiden on sovellettava asetusta 15 kuukauden siirtymäajan päättyessä eli viimeistään 21.12.2019. Suomessa asetuksen kansallinen täytäntöönpano on vireillä ja uuden kaavan mukainen viisumitarra otetaan käyttöön vaiheittain marraskuun 2019 aikana.

Viisumitietojärjestelmää (VIS) koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 767/2008 muutosehdotus
Komissio antoi toukokuussa 2018 ehdotuksen viisumitietojärjestelmää koskevan asetuksen muuttamisesta. VIS-ehdotusta koskevat trilogineuvottelut on suunniteltu aloitettavaksi Suomen EU-puheenjohtajakaudella lokakuussa 2019.